

T. Lont
De Kamp 7
9041 BH BERLIKUM
tel. 0518-461835
t.lont5@upcmail.nl

LEVENDE STENEN

*Een Toekomstvisie voor Doopsgezind
zijn en blijven in Noord-West
Friesland.*

INHOUDSOPGAVE:

1. Voorwoord: Waarom Levende Stenen
2. Inventarisatie 2005
3. Toekomstig beleid

1. VOORWOORD

Waarom Levende Stenen ?

Bij de opstelling van dit rapport in 2005 heb ik mijzelf de opdracht gegeven om vanuit het Doopsgezinde gedachtegoed te werken aan een nieuw perspectief, om de huidige generatie actieve broeders en zusters een advies te geven om een visie te ontwikkelen teneinde vorm en inhoud te geven aan de aloude geloofstraditie in de jas van 2005 en verder.

Gebleken is, dat er in de diverse plaatsen Berlikum, Sint Anna Parochie, Franeker en Harlingen gelijksoortige vraagstukken op de kerkenraad afkomen, zoals instandhouding pastorale zorg, teruglopend ledental, zorgen om instandhouding gebouw, restauratie van orgels. Er valt direct een vergelijk te trekken met de protestantse en katholieke geloofsgenoten, die eveneens met dit soort vraagstukken worden geconfronteerd. Deze landelijke trend raken alle traditionele geloofsgemeenschappen. Ledental en financiële armslag bepalen de positie van de afzonderlijke gemeentes. Er zijn ook groei gemeentes, zoals die in Ouddorp. Ook zien we groeiende belangstelling bij bijvoorbeeld de vrije baptisten gemeentes en andere nieuwe evangelische samenwerkingsverbanden. Verdergaande ontkerkelijking zorgt voor een post-christian society.

De Doopsgezinde gemeenschap heeft in het verleden naast perioden van groei ook perioden van krimp meegemaakt en binnen deze gemeenschap zullen wij creatief moeten zijn in het vinden van antwoorden op onze vragen. In vertrouwen op onze Heer en Heiland mogen we bidden om kracht om goede dingen te doen voor de wereld waarin we leven en in het bijzonder voor onze eigen Doopsgezinde kring.

Terecht dat er onbehagelijke gevoelens ontstaan over hoe verder. Hadden onze voorouders niet dezelfde zorgen? Het getuigt van geloofsvertrouwen en moed dat wij als Christenen van ons laten horen. Smoel krijgen in de samenleving en niet alleen binnen de eigen kring. We hoeven niet meer te kerken in een schuilkerk, neen, zet open die deur voor ieder die het Evangelie wil horen.

Het is van cruciaal belang om zout en licht te willen zijn in deze wereld. Zout heeft de functie van conserveren en op smaak brengen. Licht is bedoeld voor donkere plaatsen. Zonder licht in het donker kun je geen wegwijzer zien. We kunnen niet anders doen dan onze plicht als dragers van het licht optimaal in te vullen. Dopers haalden in het verleden veel inspiratie uit de Bergrede. Hierin wordt gezegd dat wij het licht niet onder de korenmaat moeten zetten. Een van de oudste gemeentebeelden is dat van de stad op de berg, waarvan het licht al van verre zichtbaar is. Menno Simonz spreekt over geen ander fundament dat wij kunnen leggen dan dat welke al gelegd is: in Jezus Christus. In 1 Petrus 2 vs 1-7 is sprake van de stenen die al zijn gelegd op de hoeksteen. Maken wij ze levend? Worden wij zelf levende stenen?

2. INVENTARISATIE 2005

De Vermaning in Berlikum behoort een sieraad te zijn in het dorp. Het ontstaan en geschiedenis is onlosmakelijk verbonden met de mensen die hier woonden. Echter het behoud van deze dorpskerk is geen vanzelfsprekendheid meer. De kerkelijke gemeente met 35 leden wordt te klein om de kosten van onderhoud of de vaak broodnodige restauratiegelden op te brengen. Bij 10 leden is opheffing zelfs aan de orde. Het verder uitstellen van besluiten zal ons alleen maar dieper in de problemen brengen. Het onderzoek naar andere gebruiksmogelijkheden of het eventueel overdragen aan de Stichting Alde Fryske Tsjerken kan een oplossing zijn. Echter, er zijn statutaire bepalingen die e.e.a. kunnen belemmeren, immers statutair mag er alleen een overdracht plaatsvinden aan de Friesche Doopsgezinde Sociëteit, die eventueel een nieuwe Doopsgezinde Gemeente kan stichten. Ook de mogelijkheid tot het vormen van een Stichting Vrienden van de Doopsgezinde Vermaning Berlikum zou onderzocht moeten worden. Is het gewenst of zinvol om voor de nog resterende leden een nieuw locatie te betrekken? Is er voldoende draagvlak om te kiezen voor een streek-kerkgebouw (combi-kerk)?

Het voordeel van een overdracht betekent, dat de Stichting Alde Fryske Tsjerken het eigendom en het onderhoud overneemt en de eventuele Stichting Vrienden vormen de plaatselijke commissie die het gebruik van de kerk opnieuw bepalen. De volgende opties komen in beeld:

-periodiek gebruik door de eigen gemeente

-verhuur voor rouw- en trouwdiensten

-concertruimte

-museale toepassing

-exposities

-symposia

Per dorpsgemeenschap zou een eerste analyse gemaakt kunnen worden met daarbij een korte rapportage van een aantal in het oog springende kenmerken (meetpunten) van actuele zaken. Als voorbeeld te beginnen in Berlikum.

De volgende vragen zouden beantwoord moeten worden:

1. Aantal gemeenteleden: **35**
- Indien het ledental afneemt, moet direct de vraag worden gesteld of er via de Vrienden genoeg middelen kunnen worden gegeneerd om het gebouw mede in stand te kunnen houden.
2. Huidige exploitatie-opzet: **voldoet niet langer**
3. Nieuwe baten uit de Vriendenstichting **programmering activiteit**
4. Visie op samen-op-weg proces? Hoe willen wij omgaan met de plaatselijke kerken?
5. Actief beleid om gemeenteleden te attenderen op de mogelijkheid van legateren aan de kerk? **Neen**
6. Bereidwilligheid om eventueel in andere kerkgebouwen het doopsgezind zijn te beleven? **?**
7. Is er een kans dat de jongere generatie aansluit in de kerkenraad? **Klein**
8. Is het gebouw geschikt te maken voor andersoortig gebruik? **Ja**
9. Is er behoefte aan extra lokaliteiten te Berlikum? **Neen**
10. Hoe wordt de vriendenclub georganiseerd? **Stichting**
11. Hoe wordt de relatie tussen de Stichting en de Kerkenraad geregeld?

3. TOEKOMSTIG BELEID

De volgende trends en mogelijkheden zie ik voor Doopsgezind zijn, onderverdeeld in plaatselijk, regionaal en landelijk:

Ad. a Plaatselijk:

-Maximaal inzetten in het S.O.W.-proces en minstens 4 oecumenische diensten per jaar organiseren. De Doopsgezinde Vermaning is van de kleinste zelfstandige gemeente met het Doopsgezind eigene in het dorp. Daarnaast nog 2 bijzondere diensten, via Commissie Bijzondere Diensten te organiseren. Naast de reguliere diensten leent het gebouw zich bij uitstek als oecumenische werkplaats. Biedt ruimte aan regionale thema-bijeenkomsten (vanuit de Ring Dantumawoude en eventueel ook voor de Ring Bolsward), vespers of minisymposia. Er valt veel te delen met geloofsgenoten uit andere regio's. In het plaatselijke werk kunnen wij een bijzondere rol spelen in het dienstbaar zijn aan het dorp. Ziehier de kern van de levende steen! Zijn we niet teveel bezig met het interne proces in plaats van onze opdracht als getuigen van Christus in de samenleving?

-Opzetten van Stichting Vrienden van de Doopsgezinde Gemeente. Vrienden van de Doopsgezinde gemeente zijn mensen die een warme plek hebben voor onze gemeente. Dit kan zich uiten in een financiële bijdrage of een fysieke bijdrage door plegen van inzet. De Vrienden kunnen ook als toekomstige lidmaten worden gezien. Het getuigt van moed en visie om juist ook met de Vrienden in dialoog te gaan over de kern van ons bestaansrecht zoals omschreven in Artikel 2 van het Reglement. De Vrienden zorgen voor programmering

van activiteiten buiten de reguliere kerkdiensten. Voorzitter van de Stichting Vrienden is tevens lid van de kerkenraad.

Het voeren van het woord in de leden vergadering van de gemeente zonder stemrecht is niet te verkopen. Voordeel van de Stichting is, dat het Stichtingsbestuur praat met de Kerkenraad en niet met de gehele vriendenachterban, zoals eerder is aangegeven. Bovendien is het vaststellen van de minimum geldelijke bijdrage een aangelegenheid van de Stichting en niet van de Kerkenraad. Alvorens de Stichting wordt opgezet is het van belang om de doelstelling van de Stichting goed neer te zetten en de beleidsterreinen af te bakenen.

-Zoveel mogelijk pastorale zorg te betrekken via de plaatselijke kerken, indien men zelf niet hierin kan voorzien. Conditie nader overeen te komen. Alternatieve keuze is consulentschap via de ring of de FDS

-Nadenken over het aantrekken van een predikant in de gedachte 1 in Vieren, samen met St. Anna Parochie (binnen de Ring Dantumawoude) of Gemeenten uit de naburige Ring Bolsward of Harlingen. Is het aangaan van een verplichting wel haalbaar met de voorgenomen reductie van (het aantal) vieringen in 2006. Creatieve benadering van pastoraal werk en preekvoorziening is noodzakelijk.

-Inzet jonge generatie noodzakelijk (suggesties deelgebieden aansluitend bij interesses en talenten). De Vriendenstichting is ondersteunend en kan niet als drager optreden voor de gemeente.

- Ook kan aan daadwerkelijke inzet voor een diakonaal project gedacht worden om zo woord en Daad aan elkaar te verbinden.

Ad. b Regionaal:

-Het lijkt erop, dat met name de belangstelling voor onze kerkgemeenschap vanuit het buitenland groter is dan vanuit het dorp of binnenland. Vooral mensen die op zoek zijn naar de roots willen onze kerk wel in ogenschouw nemen. Is het geen zaak, vooral fondsen te werven in de kring van Amish? Of een combinatie aan te gaan met het eventuele nieuwe experiment te Witmarsum? Naast een bezoekerscentrum is het aansluitend bezoeken van een aantal kerken een zekere meerwaarde als we iets kunnen toevoegen. Een lezing en orgelbespeeling voegen zeker iets toe

-Aangaan van gesprekken met de naburige gemeenten is noodzakelijk. Hebben anderen reeds een visie ontwikkeld? Indien niet, dan wordt dat tijd. Inmiddels staat op veel kerkklokken de tijd van vijf voor twaalf.

- Contact met het bestuur van de Ring Dantumawoude om aan te dringen op Ring beleid met het oog op te ontwikkelen van samenwerkingsverbanden is ook van het grootste belang.
- Ook met het FDS bestuur zal contact worden gezocht om te vragen naar regionaal beleid

Ad. c Landelijk:

- Het door ons voorgestane beleid voor NW-Friesland zo vroeg mogelijk bespreekbaar maken op landelijk niveau. Door de FDS en ADS deelgenoot te maken, nemen wij hen mee in dit ingewikkelde proces. Wij mogen terecht de noodklok laten luiden. Mogelijk kunnen wij een beroep doen op hulp van fondsen voor vernieuwing en binnenlandse zending.
- Het getuigt van moed en durf om onze problemen met elkaar onder ogen te zien, te delen met geloofsgenoten en in gebed te vragen om wegwijzers naar de toekomst. Een mini-symposium met Levende Stenen te organiseren in Berlikum in het voorjaar 2006 zal een bijzonder moment moeten worden van bezinning, inspiratie maar vooral ook bemoediging. Deze uitdaging moeten we met elkaar durven aangaan.

